

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU
KULTTUURIALAN KOULUTUSYKSIKÖ

OPINNÄYTETYÖN OHJEET

Ohje
OPINNÄYTETYÖRYHMÄ
Jouko Uusitalo

Tornio 2002

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 KULTTUURIALAN KOULUTUSYKSIKÖN OPINNÄYTETYÖ.....	3
2.1 Tavoitteet	3
2.2 Muodot.....	4
3 OPINNÄYTETYÖN LAATIMISEN VAIHEET.....	6
3.1 Aiheen valinta.....	6
3.2 Opinnäytetyön ohjaus	7
3.3 Opinnäytetyön luovuttaminen, esittäminen ja tarkastaminen.....	7
3.4 Kypsyysnäyte.....	8
3.5 Opinnäytetyön arviointi	9
4 OPINNÄYTETYÖN KUSTANNUKSET JA TEKIJÄNOIKEUDET	9

LIITTEET 1 - 6

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö on opintojen aikana tai opintojen päätteeksi laadittava laajahko lopputyö. Opinnäytetyön yleiset tavoitteet on määritelty ammattikorkeakouluista annetussa asetuksessa (1995/256 §:t 7 ja 10) ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun tutkintosäännössä (§ 13).

Asetuksen ja tutkintosäännön mukaan opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opinnäytetyöryhmän laatiman, eri koulutusalojen yhteisen ohjeen (liite 1) mukaan opinnäytetyössä on noudatettava yleisiä tutkimustyön eettisiä periaatteita. Työn on oltava kaikilta osin opiskelijan tai opiskelijaryhmän omaa työtä.

Tällä ohjeella täsmennetään Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun yhteistä ohjetta. Tätä ohjetta puolestaan täydentää Kulttuurialan koulutusyksikön ohje Kirjallisen tehtävän laatiminen (liite 2), joka sisältää ohjeita opinnäytetyön kirjallisen osan jäsentelystä, ulkoasusta, typografiasta ja lähdeviittemerkinnöistä. Opinnäytetyön tekemiseen liittyviä ohjeita ja lomakkeita (mm. tämän ohjeen kaikki liitteet) saa Mediatalon neuvonnasta ja Kulttuurialan koulutusyksikön opintotoimistosta.

2 KULTTUURIALAN KOULUTUSYKSIKÖN OPINNÄYTETYÖ

2.1 Tavoitteet

Kulttuurialan opinnäytetyö on ammatillisen asiantuntijuuden työnäyte, jolla opiskelija osoittaa ammatillisen, taiteellisen ja/tai tutkimuksellisen kypsyytensä ja perehtyneisyytensä toteuttaa valitsemaansa suuntautumisalaa. Se on tutkivan oppimisen, opiskelijan oman luovan prosessin, opetuksen ja käytännön työelämän suhteesta muodostuva kokonaisuus.

Opinnäytetyössään opiskelija osoittaa valmiutensa

- laatia työsuunnitelman
- pohtia koulutusalaansa käytännöstä nousevia ongelmia

- asettaa ja saavuttaa tavoitteita
- hankkia ja tuottaa tietoa ja taitoa
- toteuttaa opinnäytetyö ammatillisia, tutkimuksellisia ja taiteellisia periaatteita noudattaen
- yhdistää luovasti käytäntöä ja teoriaa
- käyttää ja kehittää ammattialansa työ- ja esitystapoja sekä tekniikoita
- viestiä selkeästi ja johdonmukaisesti työprosessista ja työn tuloksista suullisesti, kirjallisesti ja kuvallisesti.

Opinnäytetyöt ovat tavallisesti yksilöitä, mutta joissakin tapauksissa ne voidaan tehdä myös pari- ja ryhmätöinä. Tällöin on mahdollista tehdä opinnäyte myös yhteistyössä muiden ammattikorkeakouluyksiköiden opiskelijoiden kanssa.

2.2 Muodot

Kulttuurialan opinnäytetyö voi olla 1) teos ja sen kirjallinen dokumentti 2) tuotanto (tuotannon osa) tai projekti ja sen kirjallinen dokumentti 3) kirjallinen tutkielma.

Teoksella tarkoitetaan opiskelijan tai opiskelijaryhmän itsenäisesti alusta loppuun tuottamaa, usein tilaustyönä tehtyä teknis-taiteellista tuotosta tai tuotannon lopputuotetta, joskus osaa teoksesta, esimerkiksi käsikirjoitusta, radiodokumenttia, verkkoteosta, musiikkivideota, kuvaa tai näyttelyä. Opinnäytetyö luovutetaan arvioitavaksi vasta sitten, kun sekä teos että siitä laadittu kirjallinen raportti ovat valmiit.

Tuotannolla tarkoitetaan koulun sisäistä tai koulun ulkopuolista tuotantoa, usein tilaustyötä, esimerkiksi musiikkivideota tai pitkää elokuvaa, johon opiskelija on osallistunut tuotantoryhmän jäsenenä, kuten kuvaajana, kuvaussihteerinä tai äänittäjänä. Opinnäytetyö eli tuotantoon osallistuminen ja siitä laadittu kirjallinen raportti voidaan luovuttaa tarkastettavaksi, vaikka produktion lopputuote, teos, olisi vielä keskeneräinen.

Projektin ja tuotannon ja etenemisessä on samantyyppisiä piirteitä. Projekti määrittää sarjaksi toisiinsa liittyviä toimintoja, jotka johtavat ennakolta asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Päättyöprojekteiksi sopivat esimerkiksi tutkimus- ja kehitystoiminta, suunn

nittelu-, selvitys- ja organisaation kehittämistoiminta sekä toiminnan toteutusprosessi. Projektilla pyritään jonkin työelämän käytäntöön liittyvän ongelman ratkaisemiseen tai toiminnan edelleen kehittämiseen.

Teoksen, tuotannon tai projektin suunnittelusta ja toteutuksesta laaditaan kirjallinen raportti, johon sisältyy kuvailua, analyysia ja reflektointia työn vaiheista ja lopputuloksesta. Prosessi- ja tuotoskuvaukset ovat usein luonteeltaan kehittämis- ja toimintatutkimuksia. Raportin laatimisessa käytetään apuna aihetta tai ilmiötä taustoittavaa teoreettista tietoa (tutkittua kirjoitettua tai audiovisuaalista tietoa ja asiantuntijahaastatteluja), jonka läpi ja avulla esimerkiksi työpäiväkirjaan kirjattuja kokemuksia, havaintoja ja muuta aiheesta koottua aineistoa analysoidaan. Raportin kirjoittamista ohjaavat tehtävän rajaus ja täsmällinen kysymyksenasettelu.

Tutkielmassa on rajattu tutkimuskohde, joka on opiskelijan suuntautumisalalta ja edistää hänen ammatillista kehittymistään. Tutkielmassa on selkeä kysymyksenasettelu, johon kirjoittaja hakee ympäröivästä todellisuudesta vastauksia ongelman ratkaisua palvelevilla menetelmillä. Kirjoittaja osoittaa tutkielmassaan kykyä järjestelmälliseen tiedonhankintaan ja tarkoituksenmukaisiin tutkimusmenetelmiin. Tutkimustulosten kirjaamisessa ja tulkinassa pyritään objektiivisuuteen ja täsmällisyyteen.

Tutkielmassa kirjoittaja käsittelee valitsemaansa aihetta tuoreesta näkökulmasta, jolloin kirjoituksessa korostuu myös kirjoittajan persoonallinen suhde aiheeseen. Näkemyksellisyys mahdollistaa kirjoituksen kieleen paitsi tutkimukselle ominaista täsmällisyyttä myös persoonallista ilmaisua.

Pituudeltaan 25 - 40-sivuisessa teoksen, tuotannon, projektin tai tutkimuksen kirjallisessa raportissa esitetään työn tavoitteen edellyttämällä tavalla

- tehtävän rajaus ja määrittely
- teoksen, projektin, tuotannon tai tutkimuksen teoreettinen tausta tai tosiasiatiedot
- aiheen ja ongelmanasettelun merkitys ammatilliselta kannalta
- tutkimusmenetelmä ja tietojen käsittely
- tiedonhankinnan vaiheet
- työprosessin vaiheet
- tulokset

- johtopäätökset perusteluineen
- työn sovellettavuus ja hyödynnettävyys.

Kirjallisessa raportissa on vähintään 25 **tekstisivua**. Tällöin raportti on opinnäytetyönä tehdyn **teoksen** kirjallinen analyysi tai toteutusraportti. **Tuotannon** seurantaraportissa tai kirjallisessa **tutkielmassa** on vähintään 40 tekstisivua.

3 OPINNÄYTETYÖN LAATIMISEN VAIHEET

3.1 Aiheen valinta

Opinnäytetyön tekemisen edellytyksenä on 1) vähintään 100 opintoviikon opinnot, mukaan lukien kaikki pakolliset opinnot (työharjoittelua ei lasketa opintoviikkoihin) 2) tutkimustoiminta ja seminaarityö -kurssin suorittaminen sekä 3) osallistuminen opinnäytetyön ohjaukseen.

Opinnäytetyö aloitetaan yleensä kolmannen opiskeluvuoden keväällä **aiheseminaarilla**. Seminaarissa selvitetään Kulttuurialan koulutusyksikön opinnäytteen luonne, tavoitteet ja toteutustavat. Aiheen valinta on ehkä kaikkein tärkein vaihe opinnäytetyön tekemisessä. Aiheen valinnan keskeisiä kriteereitä ovat työelämälähtöisyys ja liittyminen suuntautumisalaan. Opiskelija voi tehdä opinnäytteensä aihe-ehdotuksen jo ennen seminaaria ja viimeistään se on tehtävä neljännen opiskeluvuoden syksyllä opinnäytetyön ohjauksen vastuuhenkilölle. Syksyn ajankohta ilmoitetaan tarkemmin aiheseminaarissa. Aihe-ehdotuksista voi keskustella suuntautumisalan opettajien, työelämän edustajien (toimeksiantaja) ja opinnäytetyön ohjauksen vastuuhenkilön kanssa.

Aihe-ehdotuksessa (liite 3) tulee olla seuraavat tiedot:

- opinnäytteen tekijä(t), koulutusohjelma ja opintoviikkojen määrä
- opinnäytetyön aihe, aiheen valinnan perustelut ja liittymät työelämään, suuntautumisalaan, muihin projekteihin tai tuotantoihin
- toimeksiantaja
- opinnäytetyön yleistavoite ja ongelmanasettelu
- kuvaus työtehtävistä, teoksesta ja/tai tutkimusmenetelmistä

- alustavat tiedot lähdemateriaalista
- aikataulu ja kustannukset
- ehdotus ohjaajaksi ja kuvaus tuotantoryhmästä tai projektiorganisaatiosta.

Opiskelijan on syytä keskustella ehdottamansa ohjaajan kanssa ennen aihe-ehdotuksen jättämistä. Toimialakokous käsittelee ja hyväksyy aiheet. Mikäli opiskelija haluaa ja voi aloittaa opinnäytetyönsä tekemisen ennen kolmannen vuoden kevätlukukautta, asiasta voi neuvotella opinnäytetyön ohjauksen vastuuhenkilön kanssa.

3.2 Opinnäytetyön ohjaus

Opiskelija tekee opinnäytetyönsä itsenäisesti, mutta saa prosessin eri vaiheissa ohjausta työn tekemiseen. Toimialakokous nimeää työlle ohjaajan opiskelijan, opettajan tai työelämän edustajan ehdotuksesta. Ohjaajan osuus korostuu työn tekemisen alkuvaiheessa ja myöhemmin työn esitarkastuksessa. Opinnäytetyöprosessin alusta lähtien opiskelija voi hakea opinnäytteen sisältö- ja teoriaosan ohjausta sisällön asiantuntijalta ja kirjallisen osan tuottamiseen liittyvää menetelmä- ja kirjoittamisen ohjausta seminaarin vetäjiltä.

Aiheseminaarin jälkeen opiskelija laatii 3 – 5 sivun mittaisen kirjallisen kuvauksen opinnäytetyönsä suunnitelmasta. Työsuunnitelmaan kirjoitetaan työn aihe, tarkka tavoite, alustava teoriatausta, toteutustapa, mahdollisimman tarkka aikataulutus sekä lähdeaineisto(a). Yksi lähteistä on toteutustapaa tukeva menetelmäopas. Opinnäytetyösuunnitelmat käsitellään neljännen lukuvuoden **seurantaseminaareissa**. Seurantaseminaareja on kaksi samansisältöistä: toinen seminaari pidetään lokakuussa ja toinen helmikuussa. Opinnäytetyön tekijä palauttaa työsuunnitelmansa seminaarin vetäjälle viikkoa ennen sitä seminaaria, johon hän osallistuu.

3.3 Opinnäytetyön luovuttaminen, esittäminen ja tarkastaminen

Kulttuurialan koulutusyksikössä järjestetään vuosittain kolme opinnäytetöiden katselmusta. Katselmuksset ovat julkisia opinnäytetöiden suullisia esittämistilaisuuksia. Ne pidetään syys-lokakuun vaihteessa, tammi-helmikuun vaihteessa ja toukokuussa. Opinnäytetöiden luo-

vutus-, esitarkastus- tarkastus- ja esittämisaikataulut sovitaan vuosittain erikseen. Lopulliseen arviointiin opinnäytetyö on jätettävä yleensä viikkoa ennen sen esittämistä.

Tarkastetusta ja hyväksytystä opinnäytetyöstä liitteineen luovutetaan Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Tornion oppimiskeskukseen kaksi kansitettua paperikopiota ja levyke (liitteet 5 ja 6). Yksi paperikopio levykkeineen ja liitteineen luovutetaan Kulttuurialan koulutusyksikköön. Teos tai tallenne jätetään tarkoituksenmukaisessa muodossa.

Opinnäytetyöt ovat julkisia. Tekijän, oppilaitoksen tai toimeksiantajan perustellusta esityksestä työ voidaan julistaa määräajaksi salaiseksi, mistä on mainittava tiivistelmän lopussa.

3.4 Kypsyysnäyte

Opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen kirjoitetaan kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä alaan ja suomen kielen taitoa. Äidinkieleltään vieraskielinen opiskelija antaa kypsyysnäytteensä sillä kielellä, jolla hän on tehnyt opinnäytetyönsä.

Kypsyysnäytteessä opiskelija saa kaksi työhön liittyvää teemaa, joista hän valitsee yhden ja kirjoittaa siitä esseemuotoisen kirjoitelman. Kypsyysnäyte on kirjoitettava hyvällä suomen kielellä tai sillä kielellä, jolla opinnäyte on kirjoitettu. Lukijaksi on ajateltava henkilö, joka tuntee koulutusalan yleistä ajattelutapaa, mutta ei ole erityisesti perehtynyt kirjoitelman pohjana olevaan opinnäytteeseen. Kypsyysnäytteen pituus on yksi isoruutuinen konseptiarkki.

Kypsyysnäyte kirjoitetaan opinnäytetyön esittämispäivänä. Työn ohjaaja tarkastaa kypsyysnäytteen ennen kielentarkastusta. Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksytty tai hylätty.

3.5 Opinnäytetyön arviointi

Opinnäytetyön tarkastavat ja arvioivat asianomaisen koulutusohjelman yliopettaja tai muu tutkimustyön asiantuntija, työn ohjaaja sekä äidinkielen, ruotsin kielen ja englannin kielen opettajat. Arviointi voidaan pyytää myös toimeksiantajalta. Kirjallinen arviointilausunto arkistoidaan Kulttuurialan koulutusyksikön kansliaan.

Kulttuurialan opinnäytteiden arvioinnissa otetaan huomioon sekä **prosessi** että **tuotos**. Arvioinnissa sovelletaan koulutusohjelman arviointikriteeristöä (liite 4, valmistuu kevään 2003 aikana), ja siinä korostuvat seuraavat seikat:

- opinnäytetyön aiheen merkittävyys ammatilliselta, taiteelliselta ja tutkimukselliselta kannalta
- tavoite, rajaus ja yhteys työelämään ja suuntautumisalaan
- opinnäytetyön kirjallisen osan ja teoksen/tuotannon/projektin liittyminen toisiinsa
- opinnäytetyön kirjallisen osan muodollisen ja teknisen toteuttamisen taso
- lähdeaineiston soveltaminen ja suhde omaan ajatteluun
- työn prosessointi
- tulosten taso ja niiden yhteys tavoitteisiin ja käytettyihin menetelmiin
- teoksen/projektin/tuotannon toteuttamisessa osoitettu ammatillisuus ja/tai taiteellisuus
- yhteistyö
- kirjallinen, kuvallinen ja suullinen esittäminen.

Arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua.

4 OPINNÄYTETYÖN KUSTANNUKSET JA TEKIJÄNOIKEUDET

Opiskelija maksaa itse kaikki opinnäytetyöstään aiheutuvat kustannukset. Tilaustyönä tehtävän opinnäytteen kustannusten maksaminen on erikseen sovittava oppilaitoksen ja työn toimeksiantajan kanssa. Opinnäytetyön tekijänoikeudet kuuluvat työn tekijälle tai tekijäryhmälle. Toimeksiantajalla on kuitenkin opinnäytetyön tulosten hyödyntämis- ja kehittämisoikeus.

OHJEEN LIITTEET

- 1) Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden yleisohje.
[WWW-dokumentti]. <http://www.tokem.fi/KOULUTUS/opinn_ytety_ohje/opinn_ytety_ohje.html>
- 2) Kirjallisen tehtävän laatiminen. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kulttuurialan koulutusyksikön kirjallisen tehtävän laatimisohje
- 3) Opinnäytetyön aihe-ehdotuslomake
- 4) Opinnäytetyön arviointikriteerit
- 5) Sopimus opinnäytetyöstä –lomake
- 6) Opinnäytetyön kopiointilupa. [WWW-dokumentti]. <http://www.tokem.fi/KOULUTUS/opinn_ytety_ohje/opinn_ytety_ohje.html>

